

AIRIES TA

ARESTA 52
JULIOL-AGOST 2001

2

TEMA DE PORTADA / VACANCES
EXCURSIÓ ALS ESPAIS FLUVIALS DEL BAIX SEGRE
Xavier Massot

3

EL PETIT DIEDRE. MONT-REBEI
Guillem Ullastre

4

LA MOLA D'ESTATS (SERRA DE PRADES)
Jaume Broto

6

CAIAQUING A L'AIGUABARREIG DEL SEGRE
I DE LA NOGUERA PALLARESA
Jordi Martínez

7

COVA DE LES LLENES
Josep Lluís Gàzquez
ITINERARI BTT
Sònia Belenguer i Joan Aigé

8

VIDA DEL CENTRE
2001. LA PRIMERA FLAMA DEL CANIGÓ
DEL MIL-LENNI
Francesc Català

9

APUNTS I COMUNICACIONS

10

TRANSMONTSEC
TRANSMONTSEC 2001
Jordi Jové

11

LA TRANSMONTSEC
Rosendo Oliva

13

TOTS A CONTROLAR
M. Lluïsa Huguet

14

LA TRANSMONTSEC, DES D'UNS ULLS DE JOVE
Albert Godoy

15

ARTICLE
UNA GRADUACIÓ DE DIFICULTAT
DE LES EXCURSIONS?
Manuel Cortès

EQUIP DE REDACCIÓ: Mercè Ciutat, Josep Lluís Gàzquez, Mercè Gàzquez, Dolors Llordés, Carmina Pardo, Carles Sáez, Núria Solé i Juli Vallory. **DISSENY GRÀFIC:** Josep Herràndiz. **EDITA:** Centre Excursionista de Lleida. **REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:** C/ Comerç, 25. 25007 Lleida. Tel.: 973242329. Fax: 973234497. E-mail: cel@lleida.net. INTERNET: <http://www.lleida.net/clients/cel>. **IMPRIMEIX:** Arts Gràfiques Bobalà, SL. **DIPÒSIT LEGAL:** L-39-1958. Tirada 1.200 exemplars. Publicació no lucrativa. El CEL no es responsabilitza de les opinions dels autors. Es permet la reproducció però amb l'esment de l'autor i l'origen. Subscripció de 6 números 2.200 ptes. Preu del número 400 ptes. Imprès en paper de cel·lulosa blanquejada sense clor. **FOTO DE PORTADA:** El barranc de la Pazosa, vall de Bujaruelo. Josep Lluís Gàzquez. **COL·LABOREN:**

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

PLANS HIDROLÒGICS, PARCS EÒLICS, PARCS NATURALS, parcs astronòmics... han estat els temes de portada o conversa d'aquest any fins ara.

Posats avui en plan de vacances us proposem en aquesta ARESTA jugar a la contra del que està de moda. Mirar de no viatjar lluny, no visitar cap parc de cap tipus, declarat o no, fer activitat de lleure, esportiva i de natura com més a prop de casa millor. Intentar no caure en la xarxa de paranys que el consumisme actual dirigeix a totes les persones de qual-sevol raça, creença i condició per tal d'escurar-los les butxaques per fer el negoci, tot sota l'excusa del QUEMACAÉSLANATURA! de manera que la moda toca avui a muntanya, a plana, a secà, a pagès o el que sigui. (mireu que maco hem deixat el litoral...).

A tal efecte, i per si us sentiu amb ganes de deixar l'ós del Pirineu en pau i d'apuntar-vos a unes vacances de natura barates, autogestionàries i fora de les previsions macroeconòmiques oficials, us proposem un ventall d'activitats per les rodalies de Lleida. Uns quants companys del CEL s'han pres la molèstia d'oferir-vos algunes ressenyes d'activitats diverses, com ara l'excursionisme, el piragüisme, el naturalisme, l'escalada, l'espeleologia i la bicicleta de muntanya per gaudir de la natura natural de vora de casa. Sense declaracions oficials ni promocions econòmiques. Quina frivolitat!

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Excursió als espais fluvials del Baix Segre

L'itinerari que proposo en aquestes ratlles és senzill i de caminar poc. És la típica excursió amb cotxe que es pot realitzar en un matí i que jo reservo per a aquells diumenges o festius que, tenint algun compromís o celebració familiar, no es pot anar a la muntanya. De tota manera, malgrat aquesta introducció, no hem de pensar que aquest itinerari és poc interessant, sinó al contrari, ja que ens aproxima a la zona sud de les comarques del Segrià i del Baix Cinca les quals, malgrat la seva proximitat geogràfica, ens resulten injustificadament desconegudes.

Per realitzar aquest itinerari sortim de Lleida per la Nacional II i, uns quants quilòmetres passat Alcarràs, trobem un cartell indicador que ens condueix a Soses. Un cop agafada aquesta carretera seguim en direcció Aitona, Seròs i la Granja d'Escarp.

Un parell de quilòmetres després de passar la localitat de Seròs trobem, a mà esquerra, el monestir d'Avinyanya, on podem fer una curta visita. Aquest antic monestir trinitari és l'edifici religiós de major importància històrica de tota la zona. El seu malmès estat i, especialment, la degradació del seu entorn, ens farà preguntar-nos què fem amb el nostre patrimoni.

Seguim el nostre camí en direcció a la Granja d'Escarp i, un quilòmetre abans d'arribar a aquesta localitat i tot just abans de travessar el riu Segre, trobem una antiga activitat extractiva abandonada que comparteix el seu emplaçament amb les ruïnes del monestir d'Escarp (dins del terme municipal de Massalcoreig), del qual la granja en fou una dependència. Aquí ens tornarem a lamentar de la deixadesa del nostre patrimoni si bé, malgrat això, l'indret té l'interès de visitar un paisatge post-industrial, amb la presència dels equips i màquines abandonats que, a poc a poc, són conquerits de nou per la natura com, per exemple, un gran niu de cigonya dalt d'una sitja. Aquí deixem el cotxe i caminem 500 metres per una pista paral·lela al riu Segre que ens permet observar una vegetació de ribera molt ben desenvolupada fins arribar a la confluència d'aquest riu amb el Cinca. La vegetació està constituïda per àlbers, xops, freixes de fulla petita, verns, salzes i saulics. Destaquen també la presència de lianes com el lúpol i la vidiella, les quals, juntament amb l'esbarzer converteixen el bosc de ribera en una massa impenetrable. Ens trobem dins de l'espai anomenat "Aiguabarreig Segre-Cinca", inclòs dins del Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya (PEIN). Tornem pel mateix camí a buscar el cotxe i seguim ara una altra pista que va pel marge

esquerre del riu. Aquí podem realitzar diferents aturades per observar ocells aquàtics, com martinets, bernats pescaires, agrons i, si estem de sort, fins i tot cignes. La pista, al cap d'uns dos quilòmetres, fa un sobtat tomb a l'esquerra per trobar-se amb la carretera que va a Mequinensa, just al límit del PEIN. Aquí podem veure, en el vessant d'un turó, l'ermita de Sant Jaume on pujarem per contemplar des de l'alçada el bosc de ribera i la transformació agrícola de la plana al·luvial. Cal prestar molta atenció, especialment si s'hi va amb nens, perquè just en arribar a l'ermita hi ha un perillós forat. En baixar, podem endinsar-nos en una galeria de les antigues mines de carbó. La bocamina està tapada per un petit canyar.

Tornem a pujar al cotxe i continuem fins a Mequinensa, localitat on es troben el Segre i l'Ebre, embassats per la presa de Mequinensa que fa remuntar l'Ebre més de 110 quilòmetres. La localitat de Mequinensa és tota de nova construcció, ja que la realització de l'embassament ofegà l'antic poble a la dècada dels anys seixanta. Un estret pont uneix Catalunya i Aragó i ens recorda que fins fa poc no hi havia carretera entre la Granja d'Escarp i Mequinensa separant-se dos pobles, amb la mateixa llengua i cultura, per falses barreres administratives.

A Mequinensa pujarem dalt del castell per contemplar la panoràmica de l'aiguabarreig del Segre amb l'Ebre, un paisatge que ens recorda una mica el Nil, atesa l'extrema aridesa de les muntanyes circumdants.

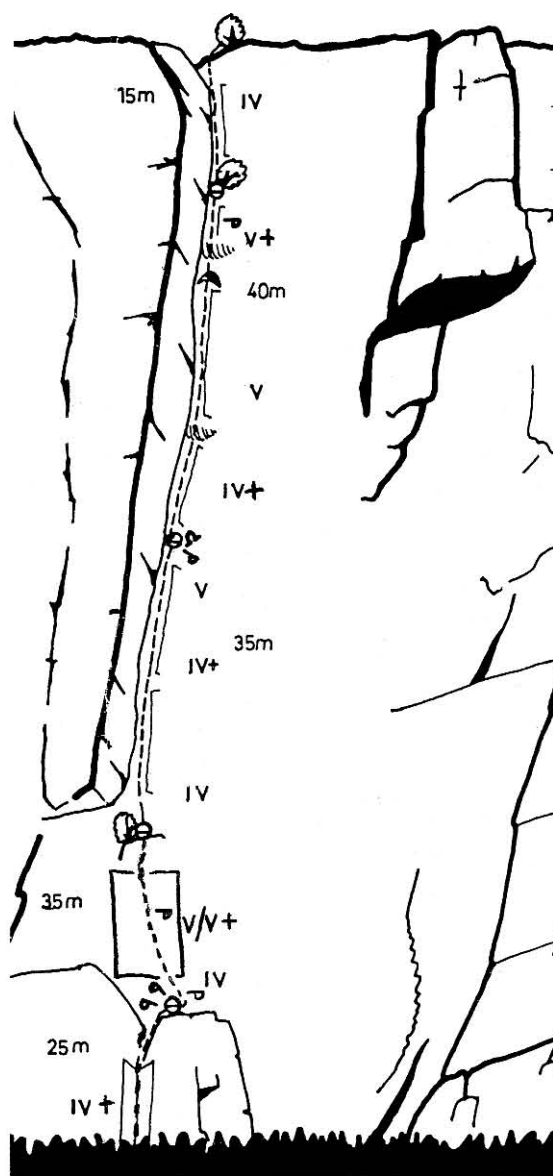
Aquí donem per finalitzat aquest recorregut, tornem a Lleida per la vall del Cinca, passant per Fraga. El recorregut d'aquest itinerari és d'uns 100 quilòmetres i es necessita un temps aproximat de cinc hores per tal de fer-lo tranquil·lament. És recomanable portar prismàtics per observar els ocells i alguna guia d'identificació d'aus i una altra de plantes.

Xavier Massot i Castelló

El petit diedre. Mont-rebei

És una d'aquelles vies en les quals la majoria de gent no hi para massa atenció a causa, segurament, de la seva situació molt oriental respecte al propi congost de Mont-rebei, i per tant, no agafa el pany de paret més alt de la serra. És molt adequada per iniciar-se a les escalades d'aquesta zona del Montsec, segueix un marcat diedre situat just al damunt del camp on es deixa el cotxe, semblant als dels altres itineraris clàssics, però de mida reduïda. Amb una curta aproximació per un pendent de grava i arbustos arribarem al peu d'aquesta petita gran via.

- Primera ascensió: el 2 de juny de 1980 per Francesc Dalmasas i Fredi Parera
- Recorregut i dificultat: 150 m, V+
- Horari: aproximació 30 minuts, escalada 4 hores, descens 30 minuts
- Material: 1 joc de friends (fins el 3,5 de Camalot), 1 joc de tascons, bagues i 3 claus mitjans (universal, U,V)
- Equipament: algun clau
- Roca: calcària
- Època: primavera i tardor. A l'estiu només als matins.
- Aproximació: des d'Àger agafem la pista que puja al coll d'Ares. Quan s'arriba al primer replà que fa la muntanya (unes dues terceres parts del recorregut fins al coll), buscarem a mà esquerra una pista, en no massa bon estat, indicada amb una fita. És la que ens durà fins a l'inici de l'anomenada paret de Catalunya de Mont-rebei, tot passant pel costat de l'antic castell de Sant Llorens de la Roca. Deixem el cotxe una mica abans d'arribar al camp, ja que l'entrada està barrada. Hi entrem caminant, i per damunt nostre veurem el característic diedre de la via. Es puja tot recte pel terreny menys emboscats fins arribar al peu de la paret.
- Itinerari: la via comença una mica a l'esquerra de la vertical del diedre, passa per una savina i es fica dins d'una petita xemeneia per acabar-ne sortint per la dreta i arribar en una reunió amb claus. Es flanqueja a la dreta fins trobar un clau, pugem directament cap amunt per una placa fins fer reunió, aquest cop a una savina. A partir d'aquí seguirem un marcat diedre que amb tres llargs més ens durà fins al cim.
- Descens: un cop dalt, tirem cap a l'est fins trobar un enorme monolit de pedres que ens indica el punt de baixada (direcció

sud). El corriol està fitat i bastant fressat, i baixa directament al camp on hi tenim el vehicle.

- Dormir: fer bivac o en una cabana situada a mà esquerra, poc abans d'arribar al camp.
- Aigua: a Àger o a la font del Coscoll, entre el castell i el camp.
- Curiositats: bones vistes del Montsec de l'Estall i el grandió pantà de Canelles.
- Cartografia: *Mapa i guia excursionista del Montsec*, Editorial Alpina, Granollers, 1993.

Text: Guillem Ullastre / Gràfic: Antonio G. Picazo

La Mola d'Estats (Serra de Prades)

Iniciarem aquesta excursió des del poble de Farena, un poble aïllat i tranquil, amagat enmig de la Serra de Prades. Per arribar-hi des de Lleida seguirem la carretera de Montblanc, d'allà fins a la Riba i des d'aquest poble paperer, per una carretera estreta i plena de revolts, arribarem a Farena després de tretze quilòmetres. Deixarem el cotxe a l'entrada del poble, en una petita esplanada. Al costat hi trobarem una font per omplir les cantimplores, més endins del poble hi ha un bon restaurant on fer un bon esmorzar, o un bon dinar en acabar l'excursioneta, però d'això ja en parlarem al final.

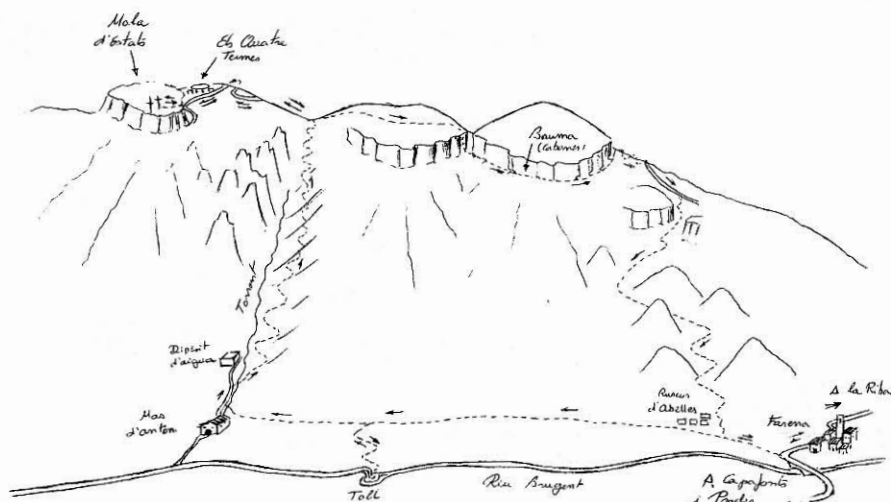
Començarem la nostra caminada seguint la pista asfaltada que baixa cap al riu Brugent. Abans d'arribar al riu, en un revolt molt pronunciat, darrere d'una tanca, trobarem un camí que haurem de seguir. El corriol segueix més o menys pla entre brolles i pinedes. Passem prop de ruscos d'abelles al mateix temps que algun indicador ens assenyalava la direcció de Mas d'Antoni. Alguns senyals vermells ens confirmen la direcció correcta. Als 20 minuts de camí trobarem una cruïlla a l'esquerra que baixa a un gran toll que hi ha al riu. Val la pena anar-hi. Entre baixar i pujar invertirem uns 15 minuts, més el temps que hi dediquem a contemplar-lo o a banyar-nos-hi (si fa calor). Tornarem al camí principal i en 10 minuts més arribarem al Mas d'Antoni.

Per sobre del Mas creuarem un torrent i trobarem una pista que puja amunt. Als 300 m del Mas trobarem una cruïlla, cal seguir el camí de la dreta que entra dins del torrent (la pista de l'esquerra ens portaria a un dipòsit d'aigua, freqüentment hom es

perd en aquest punt). El camí puja ara de valent per la dreta del torrent, molt malmès per les pluges i riudes de l'any 97. Els pins i les alzines ens acompanyen durant la pujada. A mesura que guanyem alçada, a mà esquerra apareixen agulles granítiques prop de la carena. Després d'una hora i mitja des d'en Mas d'Antoni arribem al coll de Viladecabres (nom molt apropiat pel lloc). Trobem un camí carener, el seguim cap a l'esquerra fins arribar a una pista que seguim amunt. Aquesta pista arriba a una altra més planera i més ampla que seguim cap a l'esquerra. Uns metres més i arribem a la Taula Quatre Termes (lloc límit entre quatre termes municipals i tres comarques). Seguim la pista i quan aquesta fa un revolt pronunciat a l'esquerra, junt a una petita esplanada, agafem un petit corriol que s'inicia entre dues fites que marquen l'entrada a la Mola d'Estats (1.125 m) on arribem als 20 minuts des del coll.

El cim és un pla que se'ns ofereix com una gran balconada en gairebé totes les direccions. Al sud, als nostres peus, veurem el Mas d'Antoni, el riu Brugent que baixa cap a Farena (que no veiem) i el camí que hem seguit fins al coll. Al sud-est, enlairat, el poble de Monral; més enllà, el mar. Al sud-oest, també enlairat, el poble de Capafonts. A l'oest, seguint la serra, el tossal de la Baltasana. Si el dia és clar, podrem arribar a veure fins els ports de Beseit. Si ara ens apropem a la balconada nord, veurem tota la vall de Castellfollit que s'obre cap a la Conca de Barberà.

Per tornar recularem fins al coll de Viladecabres (compte de no perdre's, cal seguir la pista ampla, després la pista estreta de

Realitzat per Jaume Broto modificant una idea d'Antoni Aragon Minguell.

PETITA FITXA:

Comarca: Alt Camp

Horari: unes 4 hores i quart

Menjar: a Farena

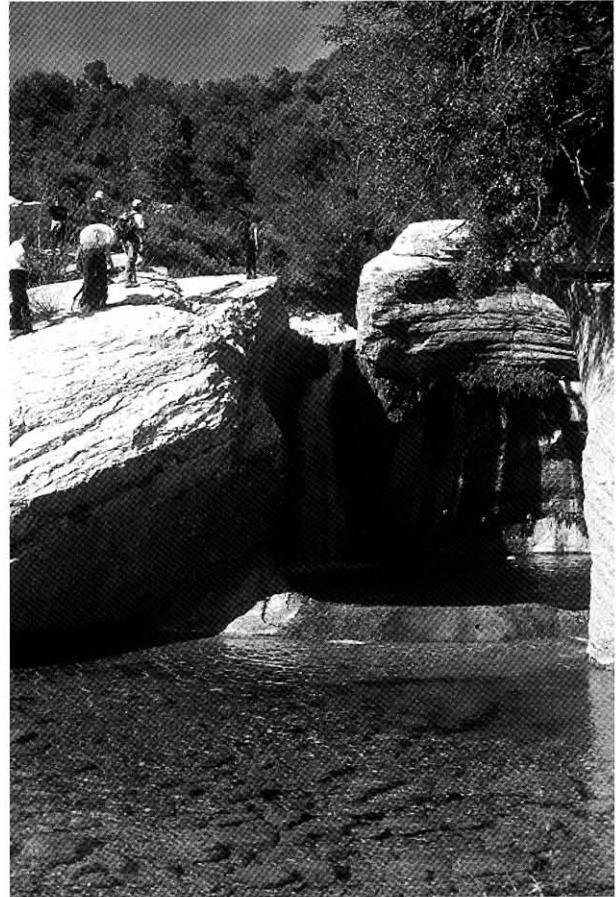
Cartografia: Mapa Excursionista Muntanya de Prades 1:30.000.

Centre de Lectura de Reus - Institut Cartogràfic de Catalunya.

baixada i a pocs metres el corriol que està mig amagat entre l'alzinar). Seguirem ara el camí carener, que després d'una breu pujada es manté pla. Als pocs minuts deixarem un camí a la dreta i més enllà, també a la dreta, trobarem unes marques de pintura blanca en dos pins que ens indiquen el camí de baixada. El camí baixa entre una gran esquerda de la cinglera i tot seguit segueix a l'esquerra. Passem ara entremig de construccions troglodítiques aprofitades pels pastors. Sense perdre alçada, vorejarem el cingle, al mateix temps que podrem gaudir de la vista sobre la vall del riu Brugent i sobre el poble de Farena.

En arribar al final del cingle, junt a un rètol que ens assenyala la prohibició d'escalar en època de cria d'ocells protegits, girarem una estona cap al nord i baixarem per un bosc de pins fins arribar a la pista que uneix Farena amb els Cogullons. Seguirem aquesta pista de baixada fins trobar un camí marcat amb senyals blancs i grocs que baixa primer per uns esperons rocallosos, i després entre mig de brolles i pinedes per un camí, a vegades estret a vegades més ample, que es fa relliscós per l'abundant presència de sauló i pinassa. Finalment arribem al camí que uneix Farena amb Mas d'Antoni a l'alçada dels ruscos d'abelles (per on hem passat anteriorment). Ara només ens cal desfer el camí per arribar al poble, que damunt d'un petit turonet domina la petita vall. Per baixar des de la Mola haurem invertit una hora i mitja.

Un cop acabada la caminada us aconsellem d'anar a dinar al restaurant que hi ha al mig del poble. Es tracta d'una antiga casa reconstruïda i arreglada com a bar i restaurant. El "noi" que el porta, molt pacient i amable, us suggerirà un seguit de bons plats de força qualitat, molts d'ells típics del Camp de Tarragona, amb uns preus molt correctes, a més a més dels

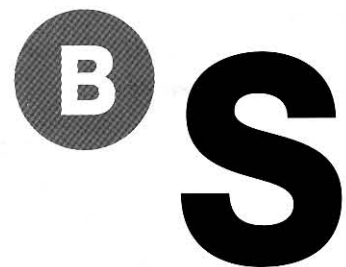
Toll de Farena.

Així: Jaume Broto.

típics plats a la brasa. També ens explicarà peculiaritats d'aquelles terres i ens proposarà nous indrets propers per conèixer. Si teniu dubtes a l'hora de triar els postres demaneu "menja-blanc", amb això arrodonireu la sortida.

Jaume Broto i Puig

Banc Sabadell

Caiaquing a l'aiguabarreig del Segre i de la Noguera Pallaresa

Així: Elisenda Pardal.

L'autor surfeja a contracorrent.

ÈPOCA: tot l'any, si bé trobarem més cabal a la primavera i a la tardor, tot coincidint amb èpoques de pluja i desglaç.

MATERIAL: casc, armilla de salvavides, "cubrebanyeres", caiac i pala. Com a vestimenta es recomana portar, si més no, un pantaló curt de neoprè i una samarreta tèrmica, i millor encara si hi afegiu una jaqueta impermeable.

DIFICULTAT: III, en una escala de I a VI. Els ràpids presenten poca dificultat i en cas que bolqueu el caiac —cosa probable— teniu després de cada ràpid una zona sense obstacles que permet nedar tranquil·lament cap a la riba.

ACCÉS: cal fer una combinació de cotxes (o cotxe i bici). Un el deixarem a l'inici del recorregut, és a dir al final de la carretera d'accés a la central hidroelèctrica de Camarasa. L'altre al final de recorregut, que pot ésser a l'alçada del pont de la carretera del Doll o bé, un xic més avall, al pont de pedra.

DESCRIPCIÓ: es tracta d'un descens molt indicat per iniciar-se en el món de les aigües braves. Si bé es pot baixar sense haver pujat mai en un caiac, és més recomanable i menys agosarat haver practicat abans en aigües tranquil·les, com ara a la Mitjana o a l'embassament de Sant Llorenç.

Un cop descarregat el material al costat del pont d'accés a la central, cal baixar al riu a l'alçada d'una surgència —era una font abans que les obres de la presa fessin desaparèixer el camí.

El primer tram del recorregut no presenta dificultat i ens permetrà, de la mà de companys experimentats, aprendre les maniobres bàsiques. Quan ens apropem al primer ràpid veurem un enorme bloc de pedra que evitarem per la dreta. El segon

ràpid és un divertit tren d'onades. Haurem d'evitar un bloc al mig del tram. Passat el ràpid el corrent perd força i ens permet retornar als nivells normals d'adrenalina. Podem aprofitar per fer una pausa i atansar-nos a una font que trobem a la riba dreta. L'aigua torna a accelerar-se en un ràpid que ens porta de dreta a esquerra pel centre d'una llengua que acaba amb un altre curt tren d'onades. El darrer ràpid es troba sota el pont de la carretera. És el més curt i el passarem entre els pilars de l'esquerra.

Els companys experts aprofitaran les onades de tots aquests ràpids per deixar-vos bocabadats tot fent figures de la modalitat de "rodeo" (candeletes, loopings, surf...) i la coneguda maniobra d'esquimotatge per adreçar el caiac després d'una bolcada. Si després d'aquesta primera baixada quedeu captivats pel caiaquing d'aigües braves, d'ara en endavant, quan transiteu per carreteres, camins i corriols de muntanyes, ja no mirareu amunt a la recerca d'espadats, arestes, cims i geleres. La vostra mirada davallarà vers els fons de valls i barrancs a la recerca de rius i torrents on projectar les vostres aventures.

ON INICIAR-SE: a Lleida a través del caiac la Mitjana, o bé de la mà de companys experts com els socis Jordi Farré i Jesús Almarza, els quals en poc temps han assolit un alt nivell. Al Pirineu trobarem força indrets per començar com ara al Roc Roi de Llavorsí, organitzadors enguany dels campionats del món de rodeo i de caiac extrem.

MÀXIMA: "mai no et banyaràs dues vegades al mateix riu." Heràclit d'Efes.

Jordi Martínez

Cova de les Llenes

Situada sobre el congost d'Erinyà, aquesta cavitat poc coneguda d'una mica més d'un quart de quilòmetre de recorregut, es presenta com una bona alternativa per un d'aquells dies plujosos que no sapiguem on anar. Per arribar-hi, deixarem el vehicle a la boca sud del túnel que salva l'esmentat congost del riu Flamisell i pujarem primer pel talús i després per la vora del cingle, uns 150 metres de desnivell, fins trobar un grau que ens permet l'accés a una feixa que baixa en fort pendent cap al sud; la boca de la cavitat s'obre pocs metres més avall seguint la feixa i penjada uns cinc metres per sota del llavi del cingle, la qual cosa obliga a fer un petit ràpel. Un lledoner que neix dins la cavitat treu el cap per dalt del cingle i delata la seva situació.

La cavitat té diversos punts d'interès. A uns 50 m de l'entrada un eixamplament, provocat per la intersecció de la galeria principal amb una altra lateral de poc recorregut, on es troba un conjunt de formacions de dimensions considerables, produïdes per les aportacions d'aigua provinents del sostre de la cavitat. En aquest punt la galeria pren dimensions força còmodes (de 6 a 8 metres de secció); 50 m endavant, fa un gir de 90° a la dreta, mentre que s'estreny per la presència de dues colades parietals

Arxivi: Josep Lluís Gàzquez

Cova de les Llenes.

igualmente actives (vegeu fotografia). Passat aquest punt, torna a eixamplar-se, formant una cambra d'uns 10 m de diàmetre; a partir d'aquí, i després d'un gir a l'esquerra, va minvant de dimensions fins arribar al fons de la cavitat. Les formes d'erosió i sedimentació en aquest punt, mostren que la cavitat constituï una important surgència en el passat.

Josep Lluís Gàzquez

Itinerari de BTT

Inici: Llavorsí-Tírvia

Agafarem la carretera asfaltada en direcció a Burg i Farrera, i a uns 300 m agafarem una pista a l'esquerra que va al bosc i bordes de Virós. Seguirem sempre la pista principal. Passades les bordes de Virós, agafarem la pista forestal que ens porta fins a Alins.

Alins-Tor (aquí, possibilitat d'agafar aigua)

Per pista asfaltada, en sortir del poble trobarem un pontet que creuarem, continuant per l'altra banda del riu en direcció al port de Cabús (si continuem recte sense creuar el pontet farem cap al mateix lloc, però donant més tomb i trobant majors pendents en els trams finals). Un cop al port de Cabús, continuarem seguint l'asfalt fins al coll de la Botella de les pistes d'esquí d'Arinsal. Continuant la carretera uns 500 m, trobarem una font. Agafem la pista que baixa des del telecadira fins a baix al riu Setúria. Creuarem, seguint la pista, el riu davant de la vaqueria fins a arribar a les cases. Allà, deixarem la pista continuant en la direcció amb què veníem, agafant un corriol, pel qual caldrà carregar les bicis durant uns 5 min fins trobar la

pista que ens portarà a Os de Civís. Pujarem per carretera (en direcció a les torres d'alta tensió) fins al final de l'asfalt. Passat el restaurant, continuarem per la pista, trencant a la dreta als pocs metres. Continuarem per la pista principal (deixant la bifurcació cap a la dreta), fins trobar una altra bifurcació, que agafarem a la dreta.

En arribar a la collada de Conflent, seguirem per la dreta, per la pista, fins a les bordes de Conflent. Al riu trobarem una bifurcació (la dreta puja a Farrera de Pallars). Agafarem l'esquerra fins a l'ermita de Santa Magdalena, resseguint el curs del riu. En arribar a l'ermita trencarem a l'esquerra fins a Sant Joan de l'Erm Nou (hi ha indicador). D'aquí anirem a Sant Joan de l'Erm Vell, i d'aquí a la carretera que puja a les pistes d'esquí de Portainé fins a Rialp.

Rialp-Llavorsí, per carretera

Fitxa: Recorregut: 114 km • Desnivell: 1.500 m. Temps: 9-10 hores.

Sònia Belenguer i Joan Aigé

2001. La primera flama del Canigó del mil·lenni

Tot el grup.

Com cada any, un grup del Centre Excursionista de Lleida vam organitzar-nos per anar a encendre la flama que havia de donar vida a les fogueres de la ciutat. La data: El 23 de juny. El lloc: La pica del Canigó (2.784 m). Així, en una tarda calorosíssima, sortíem de Lleida en direcció a Puigcerdà, per entrar, després, a la Catalunya Nord (aquesta terra que els catalans diem que és "nuestra"). A la furgoneta, que havíem llogat, anàvem arreglant el món, la situació del català i tantes altres coses... A darrere ens seguia el cotxe del Guvernau amb les bicicletes al sostre. El Pau Salla i el Manel Cortès ja feien turisme per la zona, així que teníem, fins i tot, emissaris avançats.

A les nou del vespre, ja érem al final de la interminable pista que duu al refugi. I com caracteritza els bons muntanyencs, ja vam saltar del vehicle, entrepà en mà, preparant les botes per pujar al cim. El Lluís Taberner i el Josep Balagueró van fer els preparatius amb els fanals, els van omplir del querosè d'imitació, que ens havien donat, i apa... amunt que fa pujada. En menys de dues horettes ja érem a dalt. S'havia fet fosc, i el cim era ple de llumets dels frontals dels potser dos-cents excursionistes que ens hi havíem aplegat.

Toquen les dotze i el Jovent de Perpinyà porta els fanals amb el foc vell, s'encén una petita foguera, agitada pel ventijol que fa, tothom comença a cantar, es reciten els poemes i... comes aju-deu-me a buscar la flama amb els respectius quinqués. Quan la foguera es descongestionà un xic vam encendre els nostres fanals i començà l'aventura de mantenir-los encesos. Dels dos quinqués, un no durà ni deu minuts de baixada, l'altre en resistí uns vint-i-cinc, però a mig camí ja no teníem flama. Imagineu-vos el disgust! A grans problemes grans solucions... com que el

camí era ple de "flames", vam tornar a encendre els aparells-transportadors-de-foc i aquest cop sí que van durar fins al cotxe. A les tres de la matinada érem a baix, vam bivaquejar fins a les sis, hora en què els nostres tres ciclistes (Rosa, Jordi i Miquel Àngel), sortien cap a Puigcerdà. I bé, més garanties de vida tenien les bicis que la nostra furgoneta, ja que només passar Vilafranca de Conflent es va espallar i ens deixà aturats al mig d'un revolt. Ja ens veus a tots fent treure fum als nostres mòbils... La flama anava treballant per a si mateixa i sort en vam tenir dels vehicles de suport. Així que vam sortir amb un dels cotxes cap a Puigcerdà. Allà els nostres companys del Club Ciclista Terraferma ens esperaven per recollir-la. I així va ser, gairebé d'incògnit sortíem al seu encontre ensenyant-los el quinqué amb la flama. La Mercè Ciutat, dins del que permetien les circumstàncies, es va posar solemne i vam lliurar la flama als amics ciclistes, que van fer la resta. No us explicaré què va passar amb la furgoneta per no cansar-vos, però ja us ho podeu imaginar... total que a les nou del vespre, segons l'horari previst, la flama arribà a Lleida, s'oferí a la Paeria i després finalitzà el seu recorregut a Cappont. L'emoció no va faltar en l'acte d'encesa del peveter, ni la il·lusió de tots plegats, els del Centre, els ciclistes i els xiquets que amb els ulls atents van recollir la flama per a les seves respectives fogueres. La resta prou que la coneixeu, la màgia del foc renovador tornà a encendre el vell per donar pas al nou. I com diu la cançoneta del Jaume Sisa, si "les flames del foc, la nit tornen dia", nosaltres vam posar el nostre gra de sorra perquè en la nit més curta de l'any no es pongués el sol.

Francesc Català i Alòs

Apunts i comunicacions

Cabdella. Abril 54.

- Ens ha abandonat l'amic Josep Solà Llopis. Va ser un dels puntals del Centre als anys 40 i 50, i formava part d'aquell petit grup d'amants de la muntanya que va tirar endavant la nostra entitat als anys difícils de la postguerra. Ell sempre estava disposat a sortir amb la colleta allà on fos, caminar, escalar o esquiar, superant els inconvenients de l'època.

Sempre recordaré l'any 54 quan plegats vàrem fer una bonica excursió a peu, de Sort a Cabdella, passant per l'Estanyento. Com vàrem gaudir!

Descansa amic, ara ja, on regna la llum més pura i la pau eterna.

Àngel Gàzquez

- La Consejería de Turismo y Deporte de la Junta de Andalucía convoca anualment els premis "Andalucía de los Deportes". El jurat ha decidit per unanimitat atorgar el premi a l'expedició Andalucía Everest 2000.

El dia 5 de juliol va tenir lloc al Palacio de Viana de Còrdova l'entrega de premis, a la qual va assistir el nostre company Juanjo Garra. Felicitats a tots!

- Les altes al Centre durant els mesos de maig-juny, han estat les següents (benvinguts tots!):

- Fernando Carlos Díaz-Pavón
- Jordi Fernández Ramon
- Josep Cuadrado Caubet
- Gerard Calzada Mangués
- Pere Moragues Fernández
- Mireia Pinyol Solsona
- Flora Canadell Torruella

- Donacions a la nostra biblioteca (mercès a tots!):

- Mapa excursionista, Pirineo Aragonés. Monumento Natural de San Juan de la Peña
- *Indice de barrancos de la Comunidad Aragonesa*
- Manual: *Gel vertical*, de Joan Quintana (Escola Catalana Alta Muntanya) FEEC
- Manual: *La vertiente jurídica del Montañismo*
- *Camins de l'Urgell, a peu i amb BTT*. Consell Comarcal de l'Urgell

- *Climatologia*. Secció Excursionista de l'Ateneu Santjusticienc.

- *El solsonès invita, descobreix-lo amb BTT*. Ruta de Pratformiu. Oficina d'informació i turisme de Solsona.

- El Solsonès (CD). Oficina d'informació i turisme de Solsona.

- *Guia de serveis, allotjaments i restauració, el Solsonès*.

- *El Solsonès, viu-lo*.

- *Espeleo Madrid*, FME (3 revistes).

- Aquí teniu una mostra del que va ser el berenar infantil de l'esquí de fons.

Arxiu: Mireia Moneris.

Transmontsec 2001

Un any més, continuem la trajectòria de la prova de BTT de la nostra entitat: la Transmontsec.

Degut a causes externes a l'organització, l'any passat no es va poder fer. La incertesa que sempre envolta la prova va fer malpensar pel seu futur, però ara l'agafem amb la força d'anys passats.

De novetats la veritat és que no n'hi ha massa. Si més no sempre intentem variar una mica l'itinerari, encara que les característiques són les mateixes: prova individual i no competitiva, sortida i arribada al mateix lloc, visitant cadascun dels cims més característics del Montsec d'Ares i del de Rúbies, amb un temps màxim de 12 hores per realitzar-lo des del punt de sortida, passar pels controls establerts (alguns amb avituallament) i tenir respecte pel medi per on transcorre la prova. Quan parlem de números, la cosa és més o menys així: el recorregut és d'una mica més de 100 km, amb un desnivell acumulat de pujada d'uns 3.000 m. El 95% del recorregut són pistes, camins i caminets, i per tant es pot anar muntat damunt de la nostra màquina. Instal·lem uns 10 controls aproximadament, que són canviants depenent de l'itinerari. Els avituallaments intentem que siguin els més nombrosos possibles i ben equipats. Respecte al factor humà, el principal sens dubte, entre una cosa i una altra mou unes 200 persones. L'organització junt amb els controls i col·laboradors té al voltant d'unes 30 persones de la nostra entitat, i la participació i acompanyants, que cal dir que any rere any va augmentant. Va superar en l'última edició, el centenar d'inscrits de casa nostra, rodalies i més enllà. El percentatge fins ara de gent que aconsegueix superar la prova també va en augment. Últimament ronda el 55%. N'hi ha de totes edats, des dels 16 fins als 50 anys. En canvi, però, el nombre de dones participants no augmenta, per què serà?

Des d'aquí volem fer una crida per tal d'augmentar la quantitat de participants i col·laboradors, ja que la prova té un bon futur. Aconseguir la seva consolidació fóra important per la nostra entitat. Sabem que proves d'aquest tipus no se'n realitzen per les nostres contrades. La passada edició va ser sens dubte la més dura i tècnica de totes les proves anteriors. Per alguns "ens vam passar" (baixar les 100 corbes després dels més de 70 km, déu-n'hi-do), per altres, però, va ser un itinerari molt atractiu, divertit i "canyero". N'hi havia que ho tenien ben clar: "baixar caminant xino-xano..." La nota negativa van ser els incidents que van patir alguns dels participants: un des-

Aixili: Carles Sáez.

Jordi Climent. Transmontsec 97.

cuit... i a terra. Però aquests són imprevistos que qualsevol persona que practiqui alguna activitat hi està exposat. Tot i així, l'organització vetllarà per previndre-ho. La participació va ser, com sempre, molt variada. Cal destacar que hi va haver gent d'elit d'aquest esport, la majoria, repetidors d'anteriors edicions. Encoratgem tothom que s'hi animi, tot i saber la duresa de la prova. Finalment voldríem felicitar la brillant participació de les noies, envejable per molts de nosaltres. Felicitats!

Tot seguit hem fet un recull de diferents opinions de gent relacionada amb la Transmontsec: presidenta del CEL, persones que la van idear, controls... i la visió que d'ella en té el més jove dels participants, l'Albert.

Voldríem que la Transmontsec fos una prova que, com el bon vi, millorés amb els anys.

Jordi Jové, organitzador de la Transmontsec

Agraeixo l'oportunitat que m'ofereix l'equip ARESTA per opinar respecte a la Transmontsec, activitat que en la seva sisena edició passa a consolidar-se com una de les més arrelades i amb més participació de l'entitat. Recordo, fa bastants anys, quan s'inicià el "boom" de les BTT i encara estàvem ubicats a l'antic local de la Paeria, aquelles sortides dels dijous a la tarda que tant d'interès van despertar a la nostra ciutat, malgrat la temperatura infernal, i que tingué com a culminació la participació de la nostra entitat en la publicació d'una guia de rutes en BTT per l'horta de Lleida conjuntament amb l'Ajuntament i dirigida per l'amic Rosendo Oliva. Precisament va ser ell qui, amb la col·laboració d'altres membres de l'entitat, inicià el que seria una de les proves més dures del nostre país pel que fa a aquesta modalitat.

Posteriorment, en Jordi Jové agafaria el relleu i continuaria la tasca fins a la present edició juntament amb l'equip incondicional que li dona suport i els controladors i controladores que, plegats, asseguruen l'èxit. Cal tenir en compte les empreses col·laboradores, que en totes les convocatòries es mantenen fidels i, amb les seves aportacions, fan possible que les despeses puguin ser cobertes satisfactòriament.

D'altra banda, cal felicitar tots i totes les participants que any rere any ens han donat suport i han confiat en la nostra organització, i els encoratgem a continuar "posant a prova el cos" el proper 23 de setembre.

A totes i a tots els implicats, ànims i que no es perdi la il·lusió.

**Mercè Ciutat, presidenta
del Centre Excursionista de Lleida**

La Transmontsec

Escriure sobre l'origen de la Transmontsec, fa que recordi una de les etapes més interessants de la meua vida. Sovint l'explicació que ens donem "raonadament" de l'origen dels fets sol estar força allunyada de la veritable causa que els ha originat. Espero que en aquest escrit la trobeu. Procuraré situar la seva gestació com un pas més de l'efecte margarida.

Uns companys del Centre teníem previst organitzar una excursió al Cho-Oyu. Per provar-nos i com a preparació decidírem anar primer a l'Aconcagua, cim que per la via normal no presenta cap dificultat tècnica. Tant és així que en aquella època sovint apareixien en les revistes relats de la seva ascensió i posterior descens en bicicleta, i fins i tot vaig pensar en aquesta possibilitat. El nostre comportament en alçada era l'única resposta que no teníem, però disposàvem d'una tècnica per aconseguir una correcta aclimatació: pujar-baixar-pujar-baixar..., en un cicle que, bé, té fi però que requereix una forta dosi de paciència.

Al temps que estava en les cabòries de l'expedició, va arribar a les meves mans un tríptic en què una entitat del Centre Excursionista de Gràcia informava que com cada any organitzava una travessa: la Matagalls-Montserrat, que no tenia caràcter competitiu, de la qual no es publicaven llistes d'arribada, amb una recorregut d'uns 80 km i que per tenir la qualitat de

participant classificat calia completar-la en menys de 24 hores. Amb un altre company d'expedició-excursió vàrem decidir d'anar-hi per tal d'entrenar-nos, jo en un aspecte fonamental per l'ascensió projectada: la paciència.

Ja a l'autocar que ens havia de dur a Coll Fornic vam rebre el primer toc: a les samarretes de la majoria s'hi podia llegir el seu currículum, marató de Nova York, Helsinki, Los Angeles... participacions en curses de cross, de muntanya, etc., encara sort que un cop al coll ens vàrem reconèixer en altres, centenars, milers de participants que pacientment feien cua perquè els donessin la sortida. Alguns comentaven, inexplicablement per a mi, que havien participat en totes les edicions.

I va ser al llarg dels 80 km on va nèixer la idea de preparar quelcom diferent, però que tingués els trets fonamentals que més em van captivar: no competitiu, respectuós amb el medi, obert a tothom i amb limitació de temps (per tenir cura dels controls). La diferència la vaig buscar en el mitjà de transport: una bicicleta de muntanya, eina que en aquell temps era força apreciada per molts socis del Centre.

La data escollida va ser el 12 d'octubre, fàcil de recordar. La durada de la llum era també un 12, en aquest cas hores. Ja tenia el dia i la durada. Trobar el lloc també va ser fàcil, el Montsec,

serra emblemàtica per a molts de nosaltres, que oferia la possibilitat d'enllaçar les dues ascensions als seus cims sortint de l'Hostal del Llac, seguint la vall de Barcedana, on després de passar per l'Hostal Roig s'arriba al Mira de Pallars, primer cim. Continuant es podia gaudir d'un descans fins arribar a la Portella Blanca. El meu pensament era baixar fins a Rúbies a peu per malmetre com menys millor l'entorn. Després de passar per Rúbies i la pedrera de Meià, per zones no gaire "ciclables", s'arriba a la passarel·la del riu Noguera Pallaresa, punt clau, ja que continuar suposa fer una altra tria que requereix un intens exercici de fe en les pròpies possibilitats. Un tram per carretera fins a Àger permetia descansar per tal d'afrontar l'ascensió al segon cim, Santa Lis, amb una mica més d'alè, on mitjançant la pista que ens porta a Sant Esteve de la Sarga d'acord amb el temps utilitzat es podia continuar per un GR que ens porta un altre cop a la sortida (també s'oferia la possibilitat de passar per la carretera de la Guàrdia de Tremp).

En el disseny de l'itinerari van aparèixer uns 100 km de recorregut, passant per pistes, senders, desgrimpades i trams curts de carretera, i un desnivell acumulat d'uns 3.500 m. El projecte ja era quelcom més que una idea, tan sols calia resseguir-lo i comprovar el temps. Vaig fer la prova a l'agost, 38 °C de temperatura i un sol de justícia en varen ser testimonis. El meu fill em va acompanyar al primer Montsec, i després em va deixar per actuar com a equip de socors per si em fonia o em sublimava directament. Després d'anar a peu en els trams previstos i altres no previstos, vaig comprovar que es podia fer en menys de 12 hores, cosa que també vaig comprovar al tancar cursa en la primera edició, pujant pràcticament tot el Montsec d'Ares a peu. L'itinerari té vocació de continuïtat en el temps, i com en la travessa de referència, un lloc on trobar-nos més d'un cop.

Els controls que es varen establir varen ser mínims però suficients per donar compliment al desig dels participants de fer la

Transmontsec 94.

Així: Carles Sáez.

travessa i de tenir una certificació externa al seu esforç. Solament es va facilitar un croquis, l'abastiment d'aigua i una certa cobertura en cas d'accident. Aquests mitjans eren la base dels principis bàsics del projecte, fer el màxim gràcies als nostres propis esforços. La travessa havia de ser una opció lliure, un repte personal, que ens havia de permetre trobar una nova frontera a les nostres possibilitats, un projecte on la nostra constància i il·lusió ha de ser el motor que ens faci assolir aquesta i altres fites. És, com sempre, una aparent "conquesta de l'inútil".

Com us he exposat els principis fonamentals ja existien, tan sols em vaig limitar a recollir-los i a aplicar-los en un nou projecte, que va ser possible mercès als primers participants i controls i que ha continuat gràcies al suport que ha rebut del Centre Excursionista de Lleida, concretat en el treball dels socis que varen recollir el testimoni que vaig deixar després de la primera Transmontsec i que ha permès que aquesta travessa sigui un projecte col·lectiu més que la idea d'un que volia anar al Cho-Oyu. Gràcies a tots i fins la propera.

Rosendo Oliva

mobles

l'ebenista

projectes i dissenys a mida

ctra. vall d'aran, km. 10,7 · 25124 rosselló (lleida) · tel. 973 73 27 79 · fax 973 73 27 16

Tots a controlar

Així: Carles Sáez.

Control a l'Hostal Roig. Any 94.

De tots els esdeveniments esportius que organitza el CEL, la Transmontsec és un exemple més que no cal, sempre, ser competitiu. Tothom hi té entrada a la seva manera. I, per què? Perquè la serralada del Montsec té un gran atractiu pels muntanyencs, però també per la bicicleta de muntanya.

Per tant, el recorregut de la Transmontsec requereix de l'organització un gran desplegament en recursos materials i humans. Aquí és on els controls, any rere any, tenim un paper essencial. La veritat és que l'espai natural del Montsec fa fàcil i agradable l'esforç de l'organització.

Així, les persones que hi participem com a controls, tenim la possibilitat de desenvolupar la nostra tasca, estrenyent més la nostra relació amb el Montsec. I en som una bona colla i cadascun a la seva manera.

Els més còmodes ho fem amb el nostre tot-terreny enfilat dalt de Santa Lis. O bé amb el nostre turisme, camí d'Alçamora.

Altres, fan part de la seva responsabilitat, també amb bicicleta, suant un xic la cansalada i guanyant-se el dinar.

Altres preferim un control més a peu pla, o bé a la sortida, a la font de les Bagasses o al càmping...

Els més valents, que els agrada tant l'espai natural i les caminades, fins i tot decideixen abordar la seva feina fent una caminada prèvia el dissabte i un bivac a Mirapallars, i gaudir, així, de la tardor prepirinenca.

També hi ha qui, entusiasta de la fotografia, ha ofert els seus serveis i ha voltat la seca i la meca del Montsec, foto rere foto. Uns en un revolt de la pista, altres dalt dels cims, altres fora de la carretera... i sempre l'Antònio amb el seu equip de telecomunicacions, sense el qual la Transmontsec no fóra el mateix.

Això sí, sempre carregats amb tot el necessari per avituallar els esforçats participants, amb quilòmetres i desnivell a les cames.

Tot plegat perquè la diada pugui desenvolupar-se sense massa contratemps i perquè tothom gaudeixi de la serralada més emblemàtica de les terres de Lleida.

Al final de cada edició, tots i totes en quedem esgotats, però ja pensant en l'any vinent. És una altra mostra que el CEL el fem tots amb esforç i dedicació.

Endavant Transmontsec!

M. Lluïsa Huguet

La Transmontsec, des d'uns ulls de jove

Era un diumenge d'octubre i recordo que em vaig alçar ben aviat, amb unes ganes boges d'agafar la bicicleta i acabar la Transmontsec, objectiu pel qual havia treballat tant.

Quan vam sortir recordo que no portava guants, i aleshores va aparèixer la Mercè que, com qui no vol la cosa, me'n va deixar uns que van anar-me pintats, però vaig començar a notar que la cosa no anava molt fina, aquelles rampes de pujada cap a l'Hostal Roig es feien molt antipàtiques encara que un s'hagués entrenat una mica. En arribar a dalt del coll de Mira Pallars em va sorprendre haver de caminar fins al cim, però reconec que em va anar bé. Allí vaig agafar dos companys i vam fer la baixada junts; van treure'm més de mitja hora i quan vaig arribar a baix, al control de la font de les Bagasses, sorgí el gran dilema, la meva mare dient-me que parés i jo que volia continuar. I així ho vaig fer, em vaig posar a pedalar i vaig agafar els dos companys que m'havien deixat a la baixada i vàrem continuar junts. En un dels trams més o menys plans del camí que va fins a Àger estàvem parlant que ningú encara havia punxat, quan un del dos companys va i punxa! Ens vam maleir els uns als altres per obrir la boca però de seguida ho vàrem arreglar i vam poder continuar fins arribar a Àger. Allí el company que havia punxat va desistir i va tornar amb algú de l'organització, aleshores em vaig trobar amb el meu pare, a qui vaig avançar tot seguit. Quan ja érem a la meitat de la pujada, l'altre company va dir que ho deixava córrer i es va quedar. No sé què va fer, jo vaig continuar fins arribar al control de l'Agustí, on vaig menjar una poma, tenia gana però quan encara no havia fet un quilòmetre em van venir unes ganes de vomitar impressionants i allí a la pujada del Montsec d'Ares vaig descanviar la pesseta, em va fer passar una estona dolenta però em va passar aviat, i vaig continuar pujant.

Arxiu: Albert Godoy

Arribant al control del Montsec d'Ares. Any 98.

En arribar al cim, a Sant Alís, pensava que ja estava tot fet, però em va agafar la pluja i això em dificultà la baixada, fins arribar a Sant Esteve de la Sarga, allí va començar a escllarir-se, però la nit ja es feia evident i va ser aleshores quan començaren els problemes, no hi veia i estava sol, el Joan em va dir que era recte avall i que estava molt ben marcat. Vaig seguir, però hi va haver un punt que em vaig quedar a les fosques i les forces em flaquejaven. Decideixo esperar l'escombra i anar junts; aquella estona parat em va anar molt bé ja que quan va venir el Joan amb el meu pare i un grup més de gent vaig poder continuar fins a Cellers on vaig arribar després de dotze hores i quart damunt de la bicicleta.

Quan vaig veure l'estació no em podia creure que havia arribat. Va ser un gran esforç però crec que va merèixer la pena, sobretot per les grans baixades que hi havia i hi ha.

Albert Godoy

Nota redacció: l'Albert en aquells moments tenia 14 anys.

Amics de l'Aventura

Una graduació de dificultat de les excursions?

Potser més d'un expert alpinista somriurà en llegir aquest títol tan pretensions. Graduar les dificultats d'una excursió? I quina dificultat hi ha, en una excursió? Bé, els que fem de vocals o en preparem alguna, sovint hem de respondre una pregunta, habitual per part dels poc experimentats: "Què serà molt difícil?"

Ara bé, a diferència de l'escalada i l'alpinisme, per als quals ja es va crear una graduació de dificultat cap al 1920, o l'esquí de muntanya, que té també una graduació ben madura, l'excursionisme no compta amb cap mètode objectiu per qualificar les possibles dificultats. La cosa és més punyent si pensem que hi ha una progressió contínua, sense límits definits, entre la simple excursió i l'ascensió muntanyenca, en la qual sí que hom hi compta la dificultat.

La graduació de dificultats de l'escalada i l'alpinisme ha sofert, naturalment, canvis profunds des de la seva creació, perquè el límit de les possibilitats d'anys enrere s'ha dut molt més amunt. Així i tot, si algú pregunta sobre la dificultat que comporta una via

determinada, contestant-li, per exemple, que és un Difícil Superior, i que el pas de més graduació és un V, ja se li dóna una informació bàsica i objectiva que li permet saber si la cosa és al seu abast, informació que es pot completar amb dades tals com la qualitat de la roca o del gel, orientació de la paret, via de descens... Però si algú pregunta allò del començament, és a dir, com és de difícil una excursió, com contestar-li d'una manera objectiva?

Algunes entitats, als seus butlletins, segueixen el criteri d'assenyalar amb estrelles la dificultat estimada, talment com es fa amb la categoria dels hotels. Però aquestes estrelles no diuen on rau en concret la dificultat. És un camí perillós? Es voregen estimballs vertiginosos? Hi ha grimpada? Hi ha molt desnivell? I és que mentre a una persona que pateix de vertigen li pot resultar difícil seguir un camí de feixa, pot ser que no li importi gens ni mica el desnivell, i a l'inrevés. És aquesta manca de concreció el que ve a superar d'una manera clara la catalogació d'excursions que proposa el Centre Excursionista de Catalunya, expressada en el següent quadre, i que no dubtaríem a fer nostra:

PROPOSTA DE CATALOGACIÓ D'EXCURSIONS DEL CEC

VARIABLE NIVELL	DIFICULTAT TÈCNICA	DESNIVELL	TEMPS DE MARXA EFECTIVA	CONDICIÓ FÍSICA NECESSÀRIA
1	Camí ample i de passeig. No necessària la senyalització. Molt freqüentat. Dificultat mínima. Per a no avesats a caminar per muntanya.	De 0 a 300 metres	De 0 a 2 hores	Mínima preparació física
2	Camí ample i de bon fer. Sovint senyalitzat. Regularment freqüentat. Alguna dificultat. Per a marxadors habituals.	De 300 a 600 metres	De 2 a 4 hores	Preparació física lleugera
3	Camí estret, pedregós i irregular. No necessàriament senyalitzat. Progressions curtes amb ajut de les mans (I). Per a excursionistes habituals.	De 600 a 900 metres	De 4 a 6 hores	Preparació física mitjana
4	Sender abrupte o inexistent. Poc o gens senyalitzat. Normalment poc freqüentat. Trams de neus, sense geleres, i/o grimpada (II-III).	De 900 a 1200 metres	De 6 a 8 hores	Preparació física intensa
5	Itinerari d'alta muntanya. Sovint fora de rutes establertes. Gens o escassament freqüentat. Progressió mitjançant tècniques d'alta muntanya (+III). Apte per a muntanyencs experts.	Més de 1200 metres Més de 8 hores		Preparació física específica

D'acord amb aquest quadre, per a classificar o graduar una excursió, cal:

- Respectar l'ordre de les diferents variables (dificultat tècnica-desnivell-temps de marxa-condició física).
- Assignar a cada variable el valor corresponent segons la descripció.
- Ha de quedar un número de quatre dígit, que és el que indica el grau de dificultat global de l'excursió. Si es respecta l'ordre indicat, una excursió classificada com a 4xxx sempre serà més difícil que una altra de nivell 3xxx.

Aplicació pràctica: a tall d'exemple, provarem de graduar unes excursions ben conegudes pels nostres socis, d'acord amb l'anterior taula.

A) De l'Ametlla a la canal d'Osca, feixa de la Savina, feixa de Carlet, feixa dels Caps, Serrat Alt, pas de Llop, Santuari de la Mare de Déu de Colobor i retorn a l'Ametlla (el Montsec).

Recorregut en bona part per camí estret, pedregós i irregular, poc o gens senyalitzat, amb alguna progressió amb ajuda de les mans i per a excursionistes habituals: 3 a la casella de dificultat. El desnivell és d'uns 1000 metres: 4 a la casella de desnivell. El temps de marxa efectiu és de més de 6 hores: 4 a la casella de durada. Finalment, cal una bona preparació física: 3 a la casella corresponent. Avaluació global del recorregut: 3443.

B) De la Morera al Grau de l'Agnet, piló de Senyalets, Grau de la Grallera i retorn a la Morera (El Montsant).

Excursió sempre per camí senyalitzat, amb només alguna petita dificultat al Grau de l'Agnet: 2 a la casella de dificultat. El desnivell és d'uns 500 metres: 2 a l'escala de desnivell. La durada és de poc més de 4 hores: 3 a la casella de temps de marxa. I exigeix una condició física mitjana: casella 3. Avaluació global: 2233.

C) Del riu Algars al coll de Selma, pujada directa a la punta de Penya Galera, baixant pel coll de Pelele i el mas de la Cova al riu Algars (els Ports).

Excursió en bona part sense cap mena de camí i nombroses grimpades (II, II+), gens freqüentat i per a excursionistes bregats: 4 a la casella de dificultat. El desnivell és de poc més de 600: 3 a la casella de desnivell. El temps de marxa és d'unes 5 hores: 3 a la casella de durada. Finalment, cal una preparació física bona: casella 3. Avaluació global: 4333. D'acord amb tot això, l'excursió C) és intrínsecament la més difícil, i la B) la

Xemeneia de la via "normal" al pic Long.

més fàcil de les tres, cosa que concorda amb l'experiència recollida de les diferents vegades que les he fetes.

Per acabar, podem posar un exemple d'ascensió pirinenca: el pic Long per la via normal, des de la resclosa de Cap de Long. Ascensió en part per camí senyalitzat però dolent; s'ha de creuar la gelea de Pays Baché i superar una xemeneia de 60 m que té passos de III+: 5 a la casella de dificultat tècnica. El desnivell, comptant sifons, supera els 1200 m: 5 a la casella de desnivell. La durada normalment excedeix de 8 hores: 5 a la casella de temps efectiu. I cal una preparació física molt bona: 4 a la casella final. Graduació global: 5554, quasi la màxima possible.

Tanmateix, m'he trobat pujant al pic Long amb gent que de cap manera assoliria el nivell tècnic ni la preparació exigibles. Després passa el que passa, però això ja és tema per a un altre dia. Per ara, n'hi ha prou de donar a conèixer aquesta proposta de graduació endegada amb molt d'incert pel CEC, al qual gosem de suggerir una lleu modificació, si és permès de fer-ho: qualificar la condició física segons el següent esglaonament: 1: poca. 2: mitjana. 3: bona. 4: molt bona. 5: específica.

Manuel Cortès